

“ A rosszban csak utána hisz az ember “

/ Sartre/

II. GÉPJÁRMŰVEINK VÉDELMEÉRŐL

Védje gépjárművét az autótolvajok ellen!

Az autósok többségénél gondot okoz, hogy miképpen védjék gépkocsijaikat az autótolvajok ellen.

Kérdésként merül fel, hogy melyek azok az eljárások, eszközök és berendezések, amik a legalkalmasabbak a gépjárművek lopás és fosztogatás elleni védelmére és mi az, amit az autóriasztókról tudni kell.

A gépjárművédelem kérdéskörét már a gépkocsi vásárlásakor célszerű tárgyalni, mivel a használt autók vásárlása "népszerű hazardjáték" lehet, kellő szakértelem nélkül. Előfordulhat, hogy jóval a vásárlás lebonyolítása után tudjuk csak meg, hogy például nem stimmel az alváz, vagy a motorszám, „megfiatalították az autót”, vagyis átütötték a gyártási évet, de beszélhetnénk a műszaki érvényességi címke vagy a forgalmi engedély hamisításáról, fiktív, nem létező, "ál" eladókról és cégekről.

Egy gépkocsvásárlónak napjainkban - ha nem szakértő - rendkívül körültekintéssel kell az adásvételt lebonyolítania.

E módszertani füzet összeállításával szeretnénk Önnek segítséget nyújtani, ill olyan tájékoztatást adni, amely

eredményesen hozzásegíthet mindenkit a gépjárművásárlás, valamint a már tulajdonunkban lévő személygépkocsi hatékony megvédése érdekében.

Hogyan vásároljunk meg egy autót?

A vásárlásra készüljön fel és ha kiválasztotta a gépkocsit tanulmányozza az adott típusra vonatkozó katalógust, illetve beszéljen olyan szakemberrel, aki az adott autót jól ismeri (hol található a gk. alváz- és motorszáma, melyek a jellegzetességei stb.). Csak az igazolt tulajdonostól szabad vásárolni és óvakodni kell a közvetítőktől, ill. a

megbízásból eladóktól. A gépkocsi okmányait mindig alaposan vesse össze a járművön található adatokkal.

A gépkocsi átvétele előtt a vásárlás során célszerű magával vinni egy szakembert, aki segít a adatok ellenőrzésében. Vásárláskor ne legyen túlságosan jóhiszemű és udvarias.

Legyen meg Önben az "egészséges bizalmatlanság" és bármilyen kétsége merül fel, kérjen tanácsot.

A vásárlást ne kapkodja el ! Az autó "megvárja" Önt, ha az eladó is komolyan gondolja.

A személygépkocsi vásárlásakor gyanús körülmény :

- ha az alvázszám nem egyezik meg a forgalmi engedélyben rögzített adatokkal,
- ha az indítókulcs nem eredeti, hanem másolat,
- ha az eredeti kulcs nem nyit az autón minden zárat,

- ha az ablakon, vagy ajtókereteken, ill. az ajtó zárszerkezetén rongálási nyomok találhatók, a csomagtartó vagy ajtózár hiányzik,
- ha a tanksapka zárját kicserélték, a zár hiányzik, vagy rongálási nyomokat mutat,
- ha az autó ajtajának lemezén, a zár környékén fúrási nyomokat lehet felismerni,
- ha a gyújtáskapcsoló vagy ajtózár csak lazán van behelyezve, esetleg mozog,
- ha az autó kormányja törött, vagy rongált,
- ha a gépjárműre felszerelt rendszámtáblán feltűnően sok fúrási nyom található,
- ha a gépjármű okmányain hamisítási nyomok fedezhetők fel.

A gépkocsi kulcs ellenőrzése:

Nagyon fontos, hogy a gépjármű vásárlása előtt, vizsgáljuk meg az autó kulcsait, tekintettel arra, hogy a leggyakoribb elkövetési módszer a reszelt kulccsal történő lopás.

Ha gyári kulcsot az eladó nem tud mutatni, tüzetesebben nézzük át az autót és tekintsük ezt gyanús körülménynek.

A gyári kulcsoknál azt kell tudni, hogy a műanyag részére, vagy a fémszárra beütik a gyártó cég nevét, vagy címét. Például a Mercedes "csillag" a kulcs oldalán, az Opel "villám", a VW, vagy Audi nevek a kulcs műanyag fején találhatók.

Ha semmiféle jelzés nincs a kulcson, akkor másolt kulcsról van szó. A másolt kulcs vonatkozásában magyarázatot kell kérni az eladótól.

A **másolt kulcsot** célszerű a gépkocsi valamennyi zárjában kipróbálni, hogy azok mindegyikét működteti-e. Ez azért szükséges, mert a zár alapján való kulcskészítések esetén többször előfordul, hogy az így készült kulcs a gépkocsi zárszerkezeteinek nem mindegyikét működteti.

A rendszámtábla ellenőrzése:

A lopott gépjárműveket gyakran más rendszámtáblával látják el. Célszerű megvizsgálni adott esetben, hogy az előző rendszám porlenyomata fellelhető-e. Az esetleges betű, vagy számlenyomatokból következtetni lehet az eredeti rendszámra. Ezen kívül a gépjárművön és a rendszámtáblán lévő szennylenyomatok egy nem sokkal korábban végrehajtott rendszámtábla - cserére engednek következtetni.

Például a csavaroknál rozsdafolyásos rendszámtábla fényes csavarokkal van felfogatva, esetleg több fúrási nyom látható a rendszámtáblán, ami annak többszöri alkalmazására utal.

Betörési nyomok és jegyek:

A gépjármű átvizsgálásakor célszerű tüzetesebben megnézni az ajtókat, illetve a zárat, hogy betörési nyomok észlelhetőek-e. Ahhoz, hogy kulcsmásolatokat tudjanak készíteni a zárról a gépjárművet valamilyen szerszámmal fel kell nyitni és egy zárat kiszerezni, ha nem a tanksapka kifeszítését alkalmazzák.

Gyakori elkövetési módszer, - tudva azt, hogy a gépkocsi összes zárja egy kulccsal nyitható - hogy a gépkocsi tanksapkáját feszítik ki, majd ehhez a zárhoz reszelnek kulcsot, amivel az autót ellopják.

Ennek során gyakran sérülések keletkeznek az ablaküvegen, az ajtókereten, tömítéseken, ajtózáraon. Ezeket a rongálásokat nem egyszer csak beható vizsgálatok során lehet felismerni. Néhány gépjármű típust az ún. "zárhúzóval" nyitnak ki. Ennek során egy dugóhúzóhoz hasonló szerkezettel az ajtózárat kihúzzák és ez alapján elkészítik a kulcsmásolatot. E művelet során a zár környékén egy kör alakú sérülés keletkezhet, de előfordulhat, hogy a zárat nem megfelelően rögzítve helyezik vissza a helyére és mozog. Általában a jobb oldali zárbetétet húzzák ki.

A forgalmi engedély ellenőrzése:

Az első oldal a **személyi lap**, melyen a tulajdonos adatai vannak. Ebből kiderül, hogy magánszemélyről, vagy jogi személyről, azaz cégről van szó. A tulajdonosok számát is elárulja ez a lap. Ennek a lapnak a belső oldalára kerülnek a hivatalos feljegyzések, melyek megkönnyítik a személyi azonosítást. A tulajdonos anyja neve, születési helye, magánjogi korlátozások, mint például lízing esetén a lízingelő cég eladási korlátozása a lízing lejártáig.

A forgalmi engedély személyi lapjából kétféle van forgalomban:

- *Magyar Népköztársaság és*
- *Magyar Köztársaság feliratú.*

A forgalmi engedély másik lapja a **törzslap**, amely a gépjárműre vonatkozó adatokat tartalmazza.

Ezen a lapon található a nyomtatott sorozatszám is, melyet a személyi lapra kézzel vezetnek fel. **A mindkét lapon lévő sorozatszámot hasonlítsuk össze, melynek egyezniük kell.**

A közeljövőben várhatóan bevezetésre kerül a gépjármű törzslap, mely nélkül tulajdon átruházás nem történhet.

Az új, jelenleg használatos állandó forgalmi engedély 1982. januárjától van forgalomban, műanyag tokban két egymástól elválasztott papír lap, melyet "D", "E", "F", "G", "H" sorozatjellel és hat számmal láttak el.

A személyi lap adatait a használt kocsi vásárlásakor egyeztetni kell az eladó személyi igazolványának adataival, így kiderülhet az esetleges csalás.

Több tulajdonos esetén a személyi lap valamennyi adatait tartalmazza. Az adatokból az is kiderül, ha más a tulajdonos és más az üzembentartó.

Ezt követően a forgalmi engedély törzslapján található alváz- és motorszámot kell összehasonlítani a gépkocsin található adatokkal.

A motor- és alvázszámot csíkozott sorokra írták, hogy a hamisítás észrevehető legyen.

Személygépkocsi alvázszáma

Az alvázszámot - a nemzetközi ISO szabvány szerint - egy 17 karakterű betű- és számkombináció tartalmazza. Az első 3 az alvázszám 1., 2., 3., tagja az úgynevezett WMI kód, azaz a gyártó ország kódja.

Például ZAR- Alfa Rómeó, JDA- Daihatsu, WFO- európai német Ford, ZFA- Fiat, VFI-Renault, VF3- Peugeot, VF7- Citroen, JMZ- Mazda, JHM-Honda, WAU-Audi, UU1- Dacia, KLA- Daewoo, KHM- Hyundai, XTA- Lada, WDB- Mercedes Benz, JMB- Mitsubishi, XTB- Moszkvics, Aleko, JN1- Nissan, Japan, WOL-Opel VSS- Seat, TMB-Skoda, JSA- Suzuki, Japán, JT1- Toyota, WVW-Volkswagen stb.

A következő 6 szám- és betűkombináció a gyári leírási kód. Ezek tartalmazzák a karosszéria kivitelét, a motort, a sebességváltót, stb., a járműre jellemző műszaki adatokat.

Az utolsó nyolc számjegy a sorozatszám, azaz az előbb ismerttetett márkájú és kivitelű kocsiból hányadik legyártott

darab. Ez a kocsi egyedi száma, ami a többitől megkülönbözteti. Az autók ilyen adatait az évente megjelenő személygépkocsi alvázszám ismertető katalógus részletesen leírja, ennek segítségével elemezhető a gépkocsi minden adata, a gyártási évtől a motor hengerűrtartalmáig.

Példaként vizsgáljunk meg egy teljes gk. alvázszámot:

VF1BA0F05SD06621

VF1: Renault

BA0: Megane Típus

F: A motor 1,6 literes katalizátoros befecskendezős

0: kivitel 0 alap

5: 5 fokozatú váltómű

S: Gyártási év kódja

D: Gyártóüzem Douai

096321: sorozatszáma a gyártásban

A **motorszámok** ugyanilyen felépítésűek, leírják a motorblokk típusát, működési elvét (dízel, Ottó), az üzemanyagégetés elvét (porlasztós, befecskendezős), utal a szám a hengerűrtartalomra. Tehát ha vásárláskor a motorszámmal, alvázszámmal manipulálnak, az a megfelelő márka-szervíz segítségével könnyen kideríthető. Ha leellenőriztük az összes adatot, a motor- és alvázszámot összehasonlítottuk és minden rendben volt, ekkor következik a legnehezebb feladat, az okmányhamisítások felismerése.

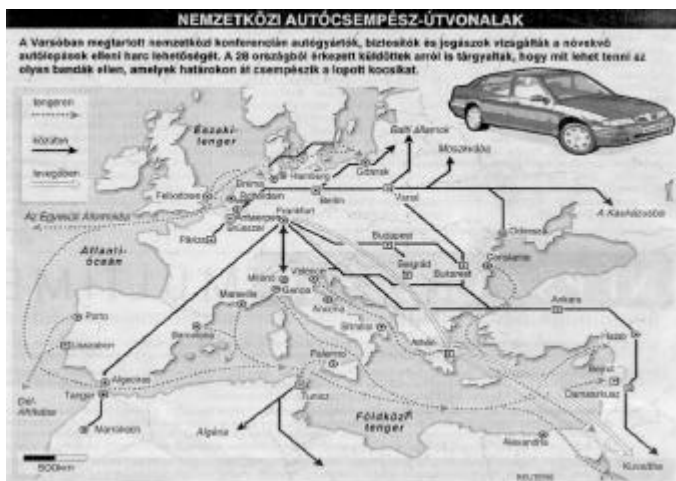
Természetesen a profi hamisítók "termékeit" szakértő is gondos vizsgálat alapján tudja kiértékelni, azonban a durva kaparások, törlések, más tintával történő beírást gondosabb szemrevételezéssel mi is kiszűrhetjük.

Másik fontos dolog, ha az okmánypapírt ultraviola fényben vizsgáljuk meg az nem lumineszkál, hanem sötét marad.

Jellemző, hogy a hamis okmányok előállítói általában nem tudnak okmánypapírhoz jutni, ezért közönséges fehér papírra készítik az okmányokat. Az ilyen papír UV fényben erősen világít.

Hogyan tartsunk meg egy autót?

Annak ellenére, hogy a rendőrség évről évre eredményesebb a gépkocsilopások, feltörések, illetve bűnözői csoportok felderítésében, tovább nő - méghozzá jelentősen - gépkocsijaink veszélyeztetettsége.

Nemzetközi autócsempész útvonalak

Európában a **gépkocsilopások** terén Anglia a listavezető, ahol minden százezer lakosra 1034 gépjárműlopás és önkényes elvétel jut. Bűnügyi statisztika szerinti sorrendet vizsgálva Angliát Svédország, Franciaország és Németország követi a gépjárműlopások terén.

Ebben a felsorolásban Magyarország a 18-20. helyen áll, ami százezer lakosra vetítve 167 gépjárműlopást és önkényes elvételt jelent.

A gépkocsilopások közel 80 %-át Budapesten követik el, mivel itt található a legtöbb közterületen parkoló autó, s ez tipikusan közterületi bűncselekmény.

Az lenne a legjobb, ha mindenkinek telne a legrágább riasztók valamelyikére, az autó nem maradna őrizetlenül és ha megszűnne a közterületi parkolás, mert akkor nehezebbé válna a tolvajok dolga. Ám ez csak ábránd, így maradnak a száraz és sokatmondó statisztikai adatok. Tavaly összesen 16.178 személygépkocsit loptak el az országban, melynek kevesebb mint 15 %-át sikerült csak megtalálni.

Megyénk területén közel állandó ezen jellegű bűncselekmények elkövetése, 1996-ban összesen 188 db autót tulajdonítottak el, túlnyomórészt Miskolcon.

Az autótolvajlás mostanára jól szervezett iparág, amelyben a "szakemberek" más-más területre specializálódtak.

Egyesek a lopott autókat külföldre csempészik, mások itthon helyezik azokat újból üzembe, és vannak, akik lopott autókba totálkáros autók adatait építik be.

A legnagyobb veszélyben mindig a legdivatosabb gépjárművek vannak, mivel a piaci igények meghatározzák a tolvajok működését.

Arra nincs hivatalos adat, hogy az ellopott autók közül mennyi marad Magyarországon és mennyi kerül külföldre. Becslések szerint az autólopások kb. 30 %-a biztosítási csalás, 30-35 %-át kicsempészik az országból, főként a volt Szovjetunió tagállamaiba, a volt Jugoszlávia területére, de már Ázsiában, vagy az arab országokban is találunk rájuk vevőt. 25-30% a számlás forgalomba helyezés, amikor azt hamis vámpapírokkal legalizálják, és 10%-ban az autó alkatrészként szolgál tovább.

A tavalyi toplista érdekes képet mutat. Vezet a Lada, melyekből több mint kétezer darab esett a tolvajok prédájául. Második helyen áll a Volkswagen, bronzérmes a Mercedes. Ezeket követik sorrendben az Opelek, BMW-k, a Fordok, a Trabantok, a Fiatok és őket követik az Audik.

A lista végén a Suzuki áll, ezekből tavaly több mint négyszázat tulajdonítottak el.

Melyek a védelem lehetőségei ?

Az köztudott, hogy a gépjárművek kifosztásának, ellopásának megakadályozására **tökéletes módszer nincs.**

Sok ötletes szerkezet és berendezés létezik, melyek megnehezítik, meghosszabbítják a járműbe való behatolást, visszariasztják a tolvajokat, vagy

Megteremtik a tettenérés lehetőségét. Elméletileg sokféle eljárás, eszköz és berendezés létezik.

Egyfajta védelmi rendszer nem képes olyan fokú biztonságot nyújtani, amelyre kizárólagosan támaszkodhatunk.

Sebváltózárak

Először a mechanikai védelem feltételeit kell megteremtenünk, ugyanis az elektronikus autóőrző riasztóberendezések nem képesek meggátolni a feltörést, vagy a kifosztást, csak jelezni tudják a nem kívánatos tett elkövetését.

A jól megválasztott mechanikai eszközök alkalmazása hatékony módszer lehet a megelőzésben, mivel minden olyan módszer jó, ami nehezíti a tolvajok munkáját. Így nem lehet felesleges még a legegyszerűbb kormánykerékre szerelt úgynevezett esernyőnyél sem. Az ilyen mechanikai zárral felszerelt autó nyitásához, elindításához ugyanis eszközök kellene, a tolvajok pedig nem szeretnek nagy csomagokkal járni.

A korszerű mechanikai eszközök közé tartoznak a különféle kormány-, pedál- és sebváltózárok, melyek alkalmazásával nagyfokú biztonságot érhetünk el.

A kiépített mechanikai védelem után szükséges a gépkocsi elektronikai védelmi rendszerét megvalósítani.

Természetesen a védelem fokának gátat szabnak a viszonylag magas költségek, de az lenne az optimális, ha minden

Kormányzár

tulajdonos a legújabb riasztót tudná autójába beszereltetni.

A gyártó cégek és a tolvajok ugyanis állandó versenyben állnak. Az új rendszerek megjelenését követően igyekeznek a bűnözői csoportok megfejtetni a technikailag újnak számító autóriasztók működését, amihez időre van szükség.

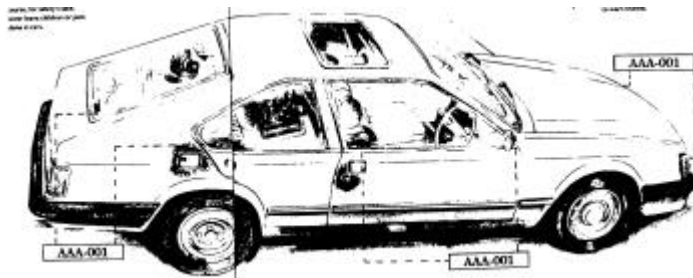
A leginkább elterjedt rendszer - gyártótól függetlenül - mindig azonos kódsorozatot bocsájt ki, amelyet a vevő érzékel, majd a kódsorozathoz tartozó parancsot teljesíti (kikapcsol, ajtót nyit, stb.).

Ezt használják ki egyes bűnözői körök és olyan elektronikus berendezést építenek ki, mely alkalmas az ilyen egységes kódsorozatot kibocsátó gépjármű- és lakásriasztók, valamint egyéb rádiófrekvenciás távvezérléssel működtethető eszközök illegális vezérlésére. *Ezért fontos, hogy a legkorszerűbb autóriasztó típus közül válasszunk (pld. ugró kódos riasztócsaládok).*

A legnehezebben az immobilizerrel felszerelt autók lophatók el. Az elektronikus indításgátló (immobilizer) a gépkocsi-eltulajdonítás megakadályozásának egyik leghatékonyabb módszere. A gyárilag beszerelt, illetve utólag szakszerűen beépített készülékek gyakorlatilag nem hatástalaníthatók,

mivel az ajtók bezárásakor automatikusan működésbe lépnek és "elrontanak", pontosabban átmenetileg üzemen kívül helyeznek- több, a motor folyamatos működése szempontjából nélkülözhetetlen alkatrészt, vagy részegységet (indítómotor, gyújtás, motorvezérlés és üzemanyagellátó rendszer stb.).

A vagyoni védelem másik megelőző hatású eszközcsoportja a különböző figyelemfelhívó és azonosító jelzések alkalmazása. A tolvajbandák az ellopott autókat átfestik, az alváz- és motorszámot átütik, a gépkocsit más rendszámmal adják tovább. A lopási szándék megelőzésére szolgál a gépkocsi ablaküvegeinek szélébe (mechanikai eljárással) begravírozott, kicsinyített méretű rendszám, mely bizonyító erejű azonosító jelzéseként szolgál. Az ilyen "tetovált" gépkocsit, melynek ablakaiba eltávolíthatatlanul beírták a valódi rendszámot könnyű azonosítani és nem érdemes hamis rendszámmal újból forgalomba hozni.

Üvegfelületek gravírozása

Ehhez hasonló módszer az UVSM (Ultra Viola Safe Mark), mikor speciális, szabad szemmel láthatatlan festékekkel írják fel a gépkocsi karosszériájára, belső kárpitra, műanyag tartozékokra, titkos helyekre az azonosítási jeleket (rendszám, motorszám), ami ultraviola fény hatására lesz látható. Ez a festékréteg eltávolíthatatlan és az esetleges szétbontást követően is azonosítást tesz lehetővé.

Nem szabad elfelejteni, hogy ezek a lehetőségek a jármű eltulajdonítását akadályozhatják meg, de az autókifosztás ellen nem védenek. Sokan nagy értéket tartanak az autójukban. Nem egy esetben a tulajdonos szinte "páncélszekrénynek" használja kocsiját. Pénzt, különböző értékes tárgyakat, táskát tárol benne, könnyű zsákmányként a betörőknek.

*Egy tárgy kilopására ablak betöréssel 5 másodperc is elég lehet, így a riasztó is hatástalan. Csak egy megoldás létezik:
Látható helyen ne hagyjunk semmit a kocsiban !*

Következésképpen megállapítható, ne sajnáljuk pénzünket biztonsági berendezésre. Ezek nem kerülnek annyiba, mint amennyi kárt egy-egy kocsni megrongálása okozhat, arról nem is beszélve, hogy esetleg soha nem látjuk viszont keserves munkával megszerzett gépkocsinkat. A fent leírt tények reméljük ráirányítják a figyelmet a tulajdonosok egyéni gondosságának fontosságára is.